

Ipse est dux fidelium. et per hircum propter similitudinem carnis peccati. Et ipse xpc imolatus est pro peccatis sacerdotum et populi. quia per eius passionem et maiores et minores a peccato purgantur. Sanguis autem vituli et hirci infertur in sanctas altorum per sacerdotem. quia per sanguinem xpi patz nobis introitus in regnum celoz. Comburebantur extra castra. qz extra portam cristus passus est. vt dicitur **Deb. ultimo**.
De hircum qui emittabatur significabatur diuinitas xpi. que in similitudine abnt homine xpi patiete. non qdem locū mutās. sed v̄tutem cohibens. vel signatur auaritia mala quam debemus a nobis abire. vt uos autem motus domino immolare **Capitulum xxx.**

Zelus carnalis scz viri de uirge facit uere in stultas suspitiones. et crudeles operationes. Vnde tales similes sunt onagris. quorum masculi zelo ducti feminarum. filijs testiculos amputant. quia habet eos suspectos etiam de matribus. Vnde matres hoc scientes abscondunt eos. sicut dicit **Olimus. Sic multi propter zelotiam etiā p̄p̄inos suspectos hnt de vxoribz. ex qua suspitione nō nūq̄ vulnera et alia crudelia opera sequuntur **Ecc̄i. viij.** Ne zelus mulierē sinz tui. debet em̄ inter uirges eē nō zelz suspitionis. s̄ amor religiosus. de quo **Apo. ait Eph. v.** Viri diligite vxores vestras sic xpc ecc̄iaz. quaz scz i presenti fide desponsauit. et ad eterne glorie nuptias introducit. Vbi vna cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat i secula seculoz **A M E N**
Explicit liber quintus de similitudinibus rerum**

Incipiunt Capitula libri sexti.

D e accidia	.i.
D e actiuis et contemplatis.	.ij.
D e amaritudine peccati.	.iij.
D e amore caritatis	.iiii.
D e amore proprio sui	.v.
D e angelis	.vi.
D e aiabus hominum	.vii.
D e appetitu spirituali et temporalium.	.viii.
D e apostolis et apostolicis uiris	.ix.
D e auaritia	.x.
D e auditu uerbi dei	.xi.
D e beatorum societate	.xii.
D e caritate	.xiii.
D e cibo spirituali	.xiv.
D e cogitationibus	.xv.
D e contemplatione	.xvi.
D e uersis nouiter	.xvii.
D e corporibus humanis	.xviii.
D e cura pastoralis	.xix.
D e curiositate mentis	.xx.
D e deuotione	.xxi.
D e deo	.xxii.
D e dilectione	.xxiii.
D e diuitiis	.xxiiii.
D e doctrina spirituali	.xxv.
D e doctoribus	.xxvi.
D e domino uero et tyrannico	.xxvii.
D e fide ecclesie	.xxviii.
D e fortitudine	.xxix.
D e gratia dei	.xxx.
D e gulositate	.xxxi.
D e humilitate	.xxxii.
D e infectiuis et incorrigibilibus.	.xxxiii.
D e infirmitate corporali	.xxxiiii.
D e inuidia spirituali	.xxxv.
D e patientia	.xxxvi.
D e inuidia	.xxxvii.
D e iustis	.xxxviii.
D e iuuenilibus et senilibus uitiis	.xxxix.
D e labore anime	.xl.
D e locutione	.xli.
D e memoria	.xlii.
D e mente humana	.xliiii.

De modestia	• xliij.
De morte sanctorum	• xlv.
De obedientibus	• xlvj.
De occasionibus peccandi	• xlvij.
De operibus humanis	• xlvij.
De oratione et gratiarum actione	• xlix.
De ociositate	• l.
De patientia	• li.
De peccatis	• liij.
De peccatoribus	• liij.
De penitentia	• liij.
De pigritia et ocio	• lv.
De principibus	• lxvi.
De potestate humana	• lvij.
De potu spirituali	• lvij.
De predicatoribus	• lix.
De prelatibus	• lx.
De prudentia et discretionem	• lxi.
De regimine principum et prelatorum	• lxi.
De religiosis	• lxij. ¶ lxij.
De sanctis viris	• lxij.
De sapientia	• lxv.
De scientia	• lxvi.
De seruis dei	• lxvij.
De sollicitudine et cura	• lxvij.
De spiritu sancto	• lxix.
De sponsa christi	• lxx.
De superbia	• lxxi.
De temptatione	• lxxij.
De tribulatione	• lxxij.
De tristitia penitentie	• lxxij.
De verbis bonis vel malis	• lxxv.
De virginibus	• lxxvi.
De virtutibus	• lxxvij.
De unitate fidelium	• lxxvij.
De christo et christianis	• lxxix.
¶ Explicunt Capla libri sexti.	
¶ Incipit tabula exemplorum eiusdem libri sexti.	
D e corpore humano et eius conceptione siue formatione in utero	• liij.
De dispositione elementorum a corpore humano	• xvi. ¶ mao. xliij.
De sanguine	• xvi. ¶ mao. xliij.
De flegmate	• xliij. a. liij.

De cohera tubera	• iij.
De cohera nigra. i. melancolia	• xiiij.
De quinque sensibus corporis	• lxxvij.
De visu	• x.
De auditu	• xi.
De odoratu	• lxi.
De gustu	• lxv.
De tactu	• xiiij.
De similitudine humane corporis et membrorum eius que attribuuntur deo et angelis	• vi. xiiij.
De membris corporis humani et eorum ymone	• lxxvij.
De partibus siue membris corporis exterioribus	• lx.
De capite	• lx. ¶ Coribus scilicet
De capillis	• xv.
De temporibus	• xviij.
De fronte	• lxij.
De supercilis	• xliij.
De palpebris	• liij.
De oculis	• lix.
De auribus	• xi.
De naribus	• lxvi.
De ore	• lix.
De mandibulis	• ij.
De dentibus. ij. vi. xxiiij. xxxvij. et	• xli.
De labiis	• xli. ¶ lxij.
De barba	• xxix.
De mento	• xxij.
De collo	• xl.
De gutture	• xxxi.
De humeris	• lvi.
De brachiis	• lvij.
De manibus	• vi. xxij. et. xlviij.
De digitis	• ca. eodem
De unguibus	• ca. eodem
De dorso	• xiiij.
De pectore	• xliij.
De mammillis	• xix.
De lacte	• ca. eodem
De latere	• ix.
De renibus	• xxvi.
De ventre	• xliij.
De umbilico	• xlvij.
De femoribus	• lxxvi.

De hominis

De tibis siue coxis	lx.
De gemibus	xxxij.
De cruribus	xlvi.
De pedibus	liij. vi. xxij.
De pilis	xxij.
De cute siue pelle	xxvij.
De carne	xvij.
De partibus siue membris corporis interioribus.	
De ossibus et medullis.	xxx. lxxvij.
De nervis et musculis et lacertis.	ij. et. lxij.
De spiritibus naturali vitali et animali	lxix.
De venis	lxvij.
De pinguedine	xxi. et. xxxi.
De cartilagine	lxij.
De ossibus capitibus	lx.
De cerebro	ca. eodem
De duabus pelliculis cerebri scilicet	
De dura matre et pia matre.	ca. eodem
De loco siue cellula sensus communis.	ca. eodem
De cellula imaginatiue siue fantasie	ca. eodem
De cellula estatiue que in homine dicitur logistica	ca. eodem
De cellula memorie	ca. eodem
De palato	lxix.
De lingua	lxxv.
De saliu et sputo	lxv. a. lxxv.
De duplici meatu gutturis.	xxxi.
De epigloto	ca. eodem
De gula	lx.
De voce	xxv. a. lx.
De cania pulmonis et arteria	lx.
De glutione cibi	xxxi.
De anhelitu	xlx.
De duabus cavitatibus cordis interioribus	lxij.
De corde	ca. eodem
De figura cordis	ca. eodem
De situ cordis.	ca. eodem
De motu cordis a de pulsu.	xlviij.
De plenitudine cordis	lxij.

Et membris eius

De pulmone	liij. Cxxij.
De stomacho et prima cibi digestionem	
De epate et secunda cibi digestionem	xxxvij.
De felle	liij.
De splene	li.
De lumbis	xxvi. a. xlviij.
De visceribus siue intestinis	liij.
De his quibus natura corporis obuat	
De cibo et potu et de cena.	xij. xxij. xxv. et. lvij.
De virtutibus nutritiuis cor respondentiibus quatuor elementis	xxij.
De sompno et vigilia.	xvi. xlv. liij. lv. a. lxxvij.
De quiete et exercitio	xl. et. l.
De his quibus natura corporis alterat et dissipat et primo de passionibus quorundam membrorum	
De passionibus capitis et capillorum	xv. et. lx.
De passionibus dentium	lxij.
De passionibus aurium	xi.
De passionibus narium	lxvi.
De passionibus pectoris	xlviij.
De passionibus stomachi	xxij.
De destructione appetitus	vij.
De passionibus lateris	ix.
De passionibus epatis	xxxvij.
De passionibus cordis	lxvij.
De passionibus senum	li.
De quibusdam infirmitatibus alterantibus totum corpus vel quasi	
De febre	liij. a. lxxij.
De lepra	x. liij.
De ydropisi	v. liij.
De paralisi	liij.
De apoplexia	liij.
De epilepsia	xxxix. liij. a. lxxi.
De incubo	lxxij.
De quodam infirmitate melancolie	..
De litargia et subeth	liij. Cxxvij.
De vlcibus et apostematibus puerorum	
De doloribus quorundam partium corporis	
De dolore capitibus	vij.

De dolore verticis .xx.
 De dolore dentiū .xxxiij. a. xxxviij
 De dolore dorsi .xxxvi.
 De dolore iuncturaru .l.
 De dolore stomachi .lxxi. lxxiiij.
 De morte corpis huam. .liij.
 De hys que pertinet ad digestionē
 hominum quo ad sexum etatem et
 conditionem et generationē nutriti
 onem et figurā
 De maribus et feminis .vii. a. lx.
 De vxoribus et maritis .septu age
 simo a. lxxxix
 De parētibus scz patribus et mat
 ribus et de filijs .lxxix.
 De semibz et puellis et pueris .vii.
 li. liij. et. lxxij.
 De dominis et seruis bonis .xxviij
 et. lxxv.
 De tyrannis et seruis malis .xxviij
 et. liij.
 De mulieribus pregnātibz .vii.
 De infantium conceptione et natiui
 tate .liij.
 De infantium nutritione .xxvii.
 De nutritibus infantū .lx.
 De quibusdam monstruof homini
 bus .liij.
Explicit tabula exemplorum sex
 ti libri de similitudinibz rerz

Incipit prologus libri sexti

LICET JS QVI
 foris est noster hō
 corrupatur. tamē
 is qui intus est re
 nouatur de die in
 diem. ij. Cori. iiij.
 Antiquoz phōz de homine tres fu
 erunt generales sententie. Quidā
 hominem esse substantiam tantuz
 corpoream tradiderūt. sicut Demo
 critus et Leucippus et phi epicuri
 q̄ posuerunt animam esse corpus

et per consequens totum hōiem esse
 corporeū posuerūt. Alij solum incor
 poreum. i. animam hōiem vocauerūt
 vt Plato et alij stoyci. qui solā ani
 mam quam incorpoream ponunt
 voluerunt ad substantiaz hominis
 et speciem pertinere. corpus vero
 quoddam instrumentuz esse velut
 est naute nauis. Alij autem ex v
 troqz positum tanq̄ ex essentiali
 bus partibus aia atqz corpore ve
 lut ex forma et materia hominem
 tradiderunt. vt Aristoteles a sui se
 quaces qui sunt Peripathetici di
 ctī. Quic vero velut veriori sentētie
 apud Paulus osentiens vtrumqz
 in verbis appositis scz corpus et ani
 mam appellauit. vt vtrumqz ad esse
 tiam hominis ostenderet pertinere
Licet inq̄t is q̄ foris est noster hō
 corrupatur. tamen is qui intus
 est renouatur de die in diem Non
 tantum corpus vel animam perfec
 tū esse hominē credidit. sed vtrigz
 parti per figuraz sinodo ches toci
 nomen attribuens. vtramqz ptem
 hominis hominez appellauit. imo
 corpus non simpliciter hominem
 sed exteriorem hominez. et aiam
 n̄ simpliciter hōiez s̄ hōiez interio
 rez vocauit. et corpus insuper cor
 ruptibile dixit. animā vero non cor
 ruptibilem. sed renouabilem esse
 ostendit. Ach vetustas et corrupti
 o corpis ad renouandum saltez ai
 mam nos inducat. Sed notanduz
 est qd hō interior habet exteriorem
 adiunctum. scz anima corpus tanq̄
 subiectum siue materiā in qua idi
 uiduatur. tanq̄ instrumentuz quo
 operatur. tanq̄ speculuz in quo
 templatur. tanq̄ stimulu quo hui
 liaf. et etiā tanq̄ exemplū quo rectifi
 catur. Primo ergo inheret corpori
 anima velut materie forma. Vnde